

Invitation til medlemsmøde

1. Landbrug & Fødevarers omdømmekampagne

Det danske fødevarerhverv er trods meget høj status i verden under pres herhjemme. Befolkningens dagsorden er, at værdier som klima, miljø, dyrevelfærd og bæredygtighed er i fokus. Alle de værdier kan dansk landbrug levere på. Det skal vi være stolte af og det skal vi fortælle de mange forbrugere i Danmark, så de tager stoltheden til sig. Derfor har L&F i gang sat en ny omdømmekampagne.

v. Christian Hüttemeier, kommunikationsdirektør L&F

2. Afgrødeforsikringer

Et ekstremt vådt efterår i 2017 og en ekstrem tørke i sommeren 2018 har gjort debatten om afgrødeforsikringer særdeles aktuel. Hvilke forsikringer findes allerede? Hvilke forsikringer er måske på vej? Hvad skal du som forsikringstager være opmærksom på? Kan det mon betale sig? Hvilke ønsker har du som landmand?

v. Troels Toft, sektordirektør SEGES og

Preben Rasmussen, forretningsudviklingschef Topdanmark

En spændende eftermiddag med indlæg og debat: Onsdag d. 27. marts kl. 13.00 – 16.30

Program

Kl. 13.00 Velkommen v. formand Claus Neergaard

Kl. 13.05 1. L&F's omdømmekampagne

Kl. 14.30 Kaffepause

Kl. 14.45 2. Afgrødeforsikringer

Kl. 16.30 Tak for i dag.

Sted: Skovridersalen, Holmegaard Gods, Holmegaardsvej 71, 4684 Holmegaard

Tilmelding: Senest fredag d. 22. marts til foreningssekretær Charlotte Frimer Petersen på tlf. 40 99 47 33 (gerne sms) eller e-mail: cfp@loes.dk

Deltagerbetaling: Gratis.

Velkommen!

(Del gerne med andre, der interesserer sig for Landøkonomisk Selskabs mærkesager)

**Landøkonomisk
Selskab**

Sensommerudflugt

Sensommerudflugt for LøS-medlemmer med ægtefæller, driftsledere mv. afholdes i år torsdag d. 12. september og går til et af de områder på Sjælland, hvor antallet af solskinstimer ligger over gennemsnittet – Asnæs og Røsnæs ved Kalundborg.

Program

Kl. 07.00 opsamling	P-plads ved Stensved, motorvejsafkørsel 41
Kl. 07.40 opsamling	Næstved Storcenter, v. busholdepladsen
Kl. 08.30 opsamling	Bilka Slagelse, Idagårdsvej 2
Kl. 9.20	a. Lerchenborg Gods ; Slottet, solcellepark, drift af mark og skov
	b. Mineslund, Asnæs med certificeret skovdrift og <i>overdrev</i>
	c. Dyrehøj Vingård , frokost og rundvisning
	d. Røsnæs Fyr , besøgscenter, bunker
Kl. 17.15	Ankomst Slagelse
Kl. 18.00	Ankomst Næstved
Kl. 18.40	Ankomst Stensved

Pris for deltagelse: 550 kr/voksen, 250 kr/barn u.15 år. Dækker bustransport, kaffe/te i bus og frokost (inkl. én genstand). I bussen kan desuden købes øl og vand.

Tilmelding: Senest mandag d. 2. september 2019 til foreningssekretær Charlotte Frimer Petersen på cfp@loes.dk eller tlf. 40 99 47 33, gerne ved sms.

Kvælstofmængder til vinterhvede

Det optimale kvælstofniveau til vinterhvede var højere i 2017 end de sidste fem års gennemsnit, når forfrugten var korn. Modsat var niveauet lavere, når forfrugten var bredbladede afgrøder.

- Optimum ved 242 kg N/ha med forfrugt korn
- Optimum ved 144 kg N/ha med forfrugt raps

Formål

Formålet med forsøgene er at bestemme det økonomisk optimale kvælstofniveau i vinterhvede og opnå en forståelse for sammenhænge mellem kvælstofbehov og forfrugt.

Forsøgsbeskrivelse

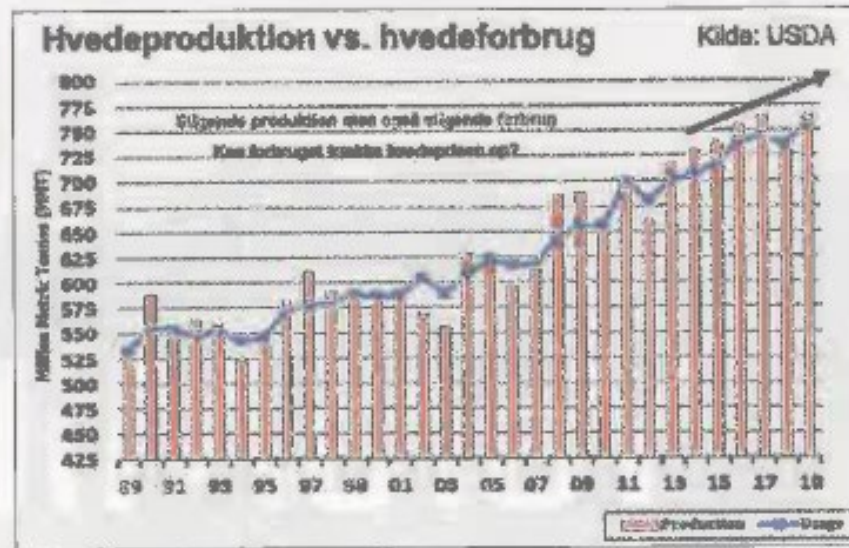
Der var syv forsøg med stigende kvælstofmængder til vinterhvede. I fire af forsøgene var forfrugten korn og i tre forsøg var forfrugten bredbladede afgrøder (ærter, roer og raps). Der er syv led som er tildelt 0 til 300 kg N/ha i form af NS 27-4. Forsøgene er udført som et klassisk forsøg med stigende kvælstofmængder, hvor leddene fra 100 til 300 kg N/ha er tildelt af to gange medio marts og medio april. Leddet med 50 kg N/ha er tildelt en gang medio marts.

Kan hvedeprisen fastholde opturen?

FOKUS

Der blev produceret meget hvede på globalt plan i 2019, ovenpå en skuffende høst i 2018. Men samtidig med at produktionen er tiltagende, så stiger efterspørgslen efter hvede også markant. Det er netop den tiltagende efterspørgsel efter hvede på globalt plan, der har trukket hvedeprisen op igen siden september måned.

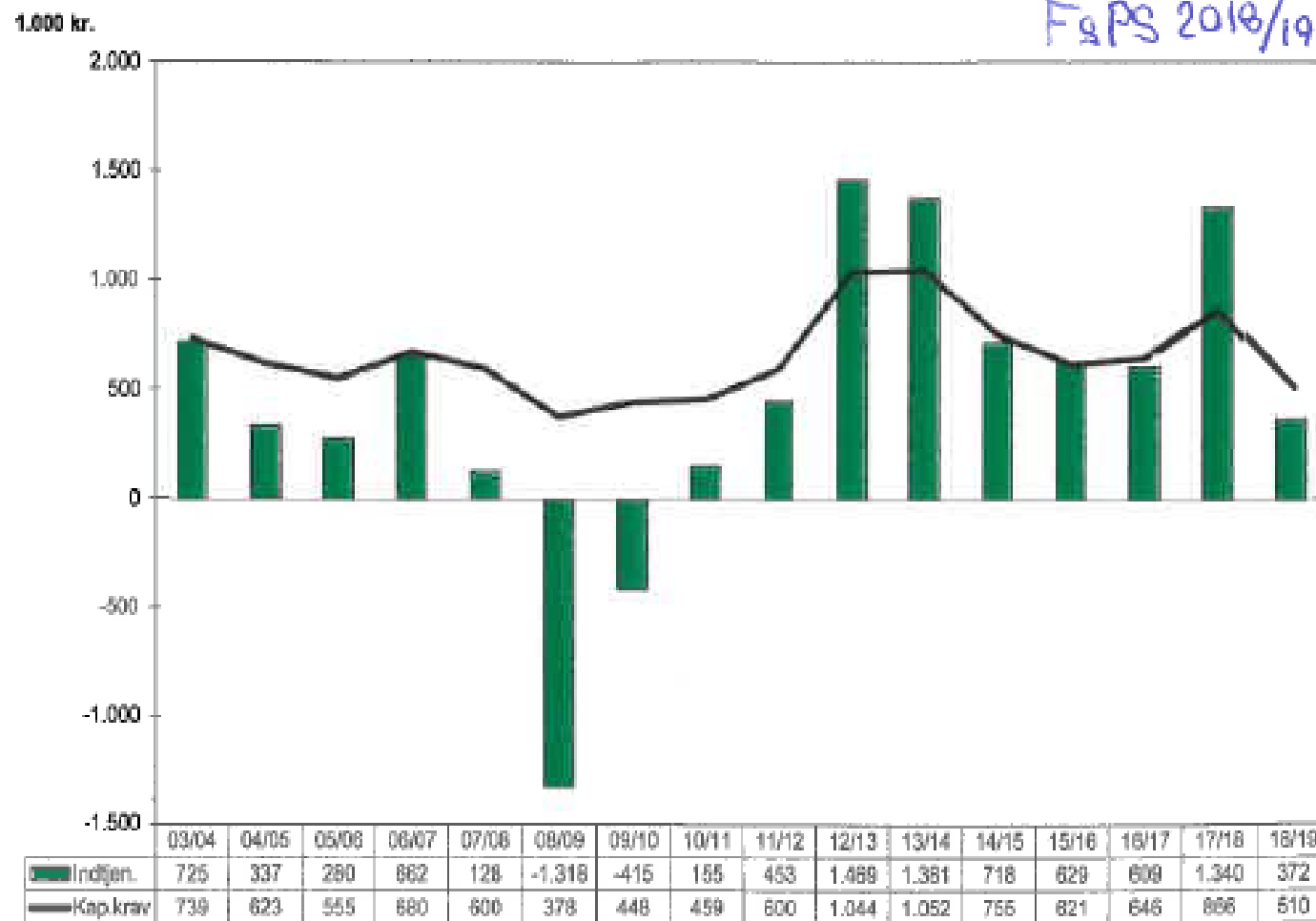
PRODUKTIONSGRUNDLAG OG DRIFTSRESULTAT

Gennemsnit for grupperne

	under 250 ha				250 - 500 ha				500 - 800 ha				Over 800 ha			
	16/19	17/18	16/17	15/16	18/19	17/18	16/17	15/16	18/19	17/18	16/17	15/16	18/19	17/18	16/17	15/16
Antal ejendomme	24	31	27	28	32	30	32	31	19	18	21	21	20	21	20	21
Gnsn. størrelse, ha	160	160	159	148	348	357	351	344	655	664	654	638	1.432	1.310	1.436	1.348
Produktionsgrundlag, virksomhed																
Bruttoudbytte fordeling i pct.:																
1. Landbrug	87	85	82	88	87	89	88	86	82	83	77	87	83	83	82	77
2. Skov	4	3	4	2	1	1	2	2	4	4	4	2	8	5	5	5
3. Jagt	0	0	0	0	2	2	1	0	2	2	2	1	2	2	2	3
4. Udlejningsboliger	2	1	2	1	4	3	4	3	8	6	8	6	4	4	4	5
5. Andet	7	10	11	8	5	5	6	9	4	4	9	3	5	6	8	10
Omkostn. i pct. af bruttoudbyttet:																
6. Landbrug	111	95	110	101	96	87	100	92	95	88	104	91	92	87	95	87
7. Skov	70	117	125	183	1.084	166	85	118	124	132	173	107	97	230	101	101
8. Jagt	112	54	124	82	41	50	57	48	47	40	56	46	98	73	63	91
9. Udlejningsboliger	71	70	73	71	90	86	100	107	75	91	79	77	21	106	118	120
10. Andet	78	129	128	73	77	74	139	74	104	126	111	120	106	268	267	242
Produktionsgrundlag, landbrug																
Bruttoudbytte fordeling i pct.:																
11. Pct. fra markafgrøder	87	62	64	59	81	66	65	69	70	74	74	71	82	83	83	84
12. Pct. fra husdyrhold	23	29	24	28	25	24	23	22	14	15	16	15	7	6	4	3
13. Pct. fra andre aktiviteter	7	6	9	9	8	9	10	8	14	8	7	11	10	10	13	13
14. Pct. fra lejeindtægter m.m.	2	2	3	4	2	2	2	2	2	3	3	3	1	1	1	1
15. Bruttoudbytte i alt, kr. pr. ha	24.376	40.504	28.047	35.818	23.281	24.806	21.548	20.263	17.226	16.820	13.413	20.201	13.044	14.231	12.563	13.845
Omkostn. i pct. af bruttoudb.:																
16. Ved markbrug	111	96	114	95	96	90	105	89	95	85	104	85	91	87	98	85
17. Ved husdyrhold	116	98	140	153	153	374	103	106	103	90	97	100	132	100	109	174
18. Ved andre aktiviteter	188	211	702	140	86	120	138	429	101	156	152	144	105	118	90	156
19. Ved lejeindtægter m.m.	200	205	127	128	77	125	104	105	129	93	98	97	118	131	173	135
Bogført kapital primo, kr. pr. ha:																
20. Jordværdi	159.327	168.517	171.561	167.289	158.995	158.724	163.044	160.578	155.953	166.730	170.608	171.013	156.740	151.938	163.524	170.919
21. Bygninger	19.564	26.285	26.550	34.808	19.549	19.678	19.137	18.542	17.783	15.692	16.695	19.878	9.466	11.561	12.135	9.070
22. Rettigheder	122	5.850	60	348	484	544	380	329	94	87	144	233	422	9.163	75	554
23. Besætning	3.108	5.173	2.715	6.125	4.498	3.814	2.745	2.318	1.807	1.272	2.071	2.539	364	642	248	289
24. Staldinventar	1.332	3.244	3.116	4.354	2.091	1.873	1.869	1.877	1.358	1.040	2.185	2.191	497	571	421	433
25. Maskiner	9.327	9.008	9.125	9.334	9.297	9.327	8.875	7.684	11.701	10.892	9.218	11.570	8.778	6.460	7.703	7.881
26. Bogført kapital i alt	192.707	218.977	218.126	222.257	193.913	198.966	196.069	191.228	199.693	196.713	200.921	207.422	178.460	162.335	184.100	183.126
Resultat:																
27. Nettoudbytte i alt, kr. pr. ha	-2.578	8.347	-479	1.948	363	3.975	944	1.363	674	2.437	388	2.941	1.136	1.203	711	1.306
28. Afkoblet støtte	2.362	2.454	2.476	2.434	2.138	2.220	2.216	2.270	2.198	2.155	2.209	2.210	2.052	2.104	2.066	2.187
29. Attesteringsgrad landbrug	0,1	0,0	0,5	1,8	1,3	3,2	1,6	1,9	1,4	2,3	1,3	2,0	1,8	2,2	1,5	2,1

F&PS 2018/19 p. 15

Figur 2. Indtjening efter renter og kapitalkrav

AFRIKANSK SVINEPEST

■ Kortet, der er opdateret den 16. november 2019, viser risikoområder (grønne områder), højrisikoområder (røde områder), højrisikoområder under forhøjet beredskab (sorte områder).
Kilde: svineproduktion.dk

Landøkonomisk
Selskab

Afrikansk svinepest nærmer sig Tyskland

EL 19/11-19

Det er ikke kun i Asien, at den afrikanske svinepest flytter sig. I det vestlige Polen har myndighederne fundet ASF i et trafikdræbt vildsvin, blot 80 kilometer fra den tyske grænse.

Effektivt

SVINEPRODUKTION
Kontakt: Camilla Benløkke
cab@effektivtlandbrug.dk
61 20 96 65

Emne: VS: VS: Møde på Axelborg om kontingentmodel - Landøkonomisk Selskabs
tilbage melding pr 5. februar 2018

Viljen til at betale kontingent ville øges, hvis der virkelig var fokus på - og succes med - på bl. a. følgende emner:

- Afskaffelse af pesticidafgifterne
- Afskaffelse af skat på produktionsjord
- Afskaffelse af efterafgrøder på bedrifter, hvor de er virkningsløse og hvor vinterafgrødedyrkning ville være mindst lige så miljøgavnligt
- Sikre lempelige vilkår for generationsskifte
- Gæsteprincippet og en stærk opdatering af landsaftalerne for forsyningssektorens ledningsføringer
- Nogle synlige succeser med at indbringe sager om overimplementering af EU-lovgivning m. v.
- Omskrivning af pjesen "Alt om kvælstof"
- En endegyldig tilbagevisning af - og afstandstagen fra - "retentionsbegrebet" som det foreligger og anvendes
- Et stærkt fokus på vandafledningsinteressen i den forestående, mulige revision på vandløbsområdet, herunder indførelse af differentierede Manningtal
- Afskaffelse af unødvendigt bureaukrati ved myndighedsindberetning af enkeltbetaling samt mark-, gødnings- og pesticid-planer
- Indførelse af balancebetragtninger og -regnskaber på frivillig basis
- Lettelse af finansieringsforhold - bidragsatser, løbetid, lånegrænser
- Fortsættelse af Bondegaardsreglen, som lovet af forligspartierne, også i generationsskiftesammenhæng
- En kritisk tilgang og analyse af LOOP-programmet og andre lignende dataindsamlinger, herunder i N-less-modellerne
- Udvidelse af virkemiddelkataloget til erstatning af efterafgrøder
- Stærkt fokus på ramme- og indtjeningsvilkår, også i sammenligning med andre lande, som vi konkurrerer med - vi skal tjene - og ikke låne - penge
- Spille ind med synspunkter i CAP-forhandlingerne, der er stærkt produktionsorienterede
- Tilvejebringe en dagsorden, hvor pesticider bringes ind i en kontekst med fremmedstoffer i øvrigt i vort nærmiljø.

Når ovennævnte opremses så massivt, er årsagen blandt andet, at det tit føles som om, at Landbrug & Fødevarer "står på det forkerte sted på banen" og at tingene kører før der er skabt politisk forståelse. Sager tabes på gulvet og sager går i svang.

Vi finder det meget fornuftigt, at der indføres et junior-medlemskab samt at der indføres et "bortforpagter-medlemskab", dog til en lavere takst end det foreslåede. Tillige vil vi opfordre til, at der indføres et "senior-medlemskab", for eksempel for pensionerede landmænd, der gerne vil fastholde aktivt medlemskab til en landboforening, der varetager deres interesser til regnskabsføring, testamenter, skat, forsikrings- og pensionsforhold etc

Vi håber, at vores indspil modtages i den ånd, som de er tænkt og at man forholder sig til, at en 15 % stigning i et synligt kontingent kan bevirke, at der tabes en lignende procentandel af medlemmerne - og så er Landbrug- og Fødevarer lige vidt i økonomien men ringere stillet i bestræbelsen på at have en høj organisationsgrad. Glem ikke, at kontingentstigningsforslaget kommer samtidig med, at mange af vore medlemmer oplever lave priser og formentlig begrænset indtjening.

Det skal slutteligt bemærkes, at der i vores gruppe er stor glæde over, at PSO-afgiften lempes, at Landbrugs- og Fødevarer-pakken er gennemført og at udsætningsforliget omkring jagt gav mere råderum. Endelig glæder det os, hvis kommunikationsindsatsen ændres så den kommer mere i øjenhøjde med medlemmerne og at initiativer som "De 7 synder" udrolles til alle de andre emneområder, der vil have glæde af at blive behandlet mere fakta-tungt.

Med venlig hilsen

Claus Neergaard

Landøkonomisk
Selskab

Fulbyvej 15
DK - 4180 Sorø

Landbrug & Fødevarer

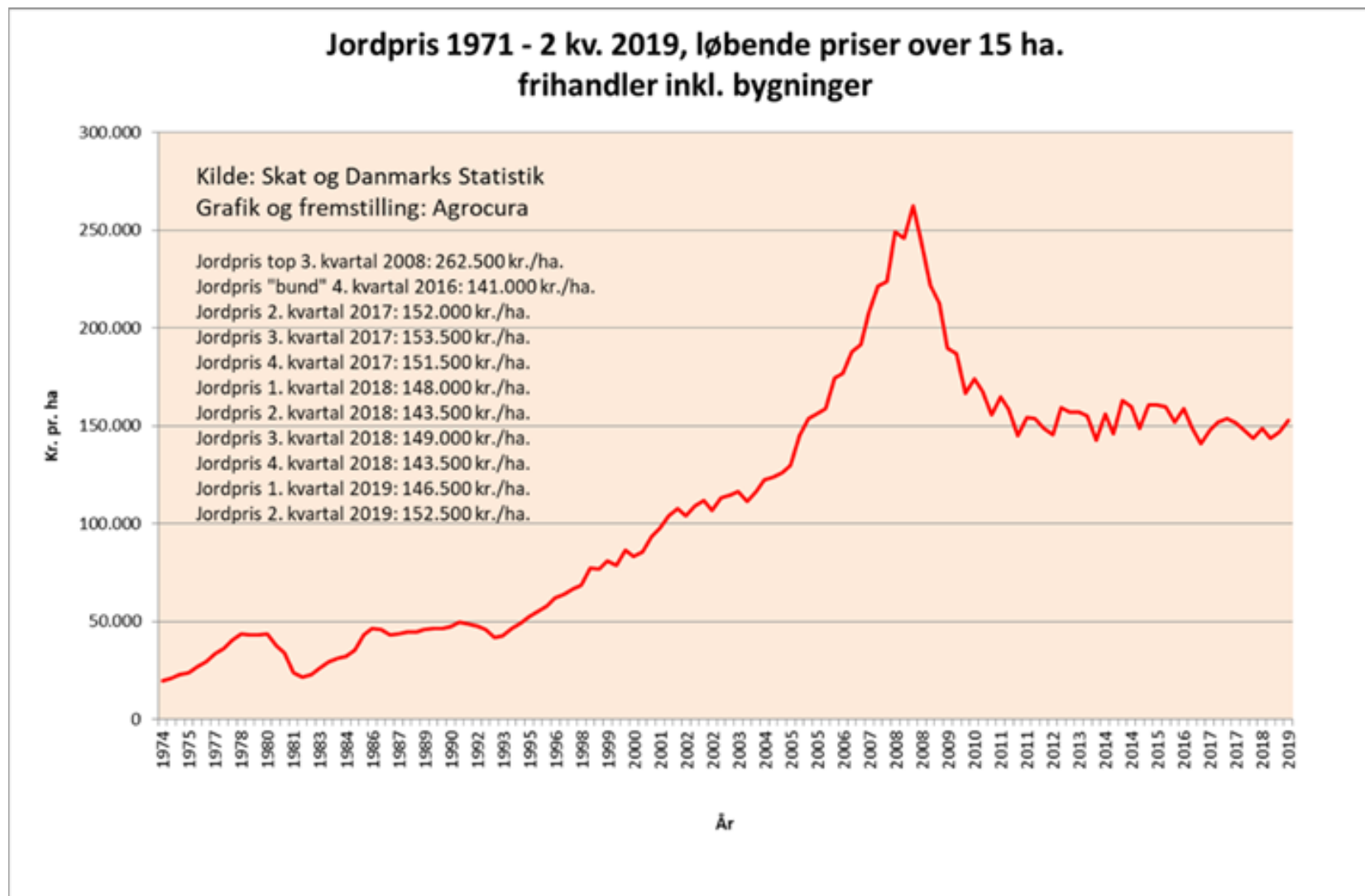
20-08-2019

Medlemstallene i lokale landbo-, fælles- og regionale familielandbrugsforeninger pr. 20. august 2019

Landboforeninger

			Medl.bevæg. i pct.	Medl.bevæg. i pct.
<u>Aktive medlemmer</u>	2019	2018	2019_2018	2018_2017
Landboforeningen Gefion	1.440	1.503	-4,2	-6,4
Landøkonomisk Selskab	59	59	0,0	1,7
Nordsjællands Landboforening	759	776	-2,2	-2,8
Odsherreds Landboforening	225	242	-7,0	-12,0
Østdansk Landboforening	397	411	-3,4	0,7
Region Sjælland	2.880	2.991	-3,7	-4,9

Balancer beregnet ud fra udbytter og proteinindhold i landsforsøg, samt udbyttet i
henhold til Danmarks Statistik 2011-2015

Antal forsøg	Udbytte, hkg/ha eller Aø/ha	Råprotein, midde udbytte, pct. af tørstof	N-optag kerne, middelt udbytte, kg N/ha ¹	N-optag inkl. halm ¹ , kg N pr. ha	Norm 2016, kg N pr. ha	Balance, middelt udbytte, kg N/ha	
Vårbyg							
JB 1-3	52	61,0	10,5	87	104	121	17
JB 4	51	64,6	10,6	93	112	114	2
JB 5-6	118	71,1	10,4	100	120	120	0
JB 7-9	38	72,0	10,1	99	118	133	15
Gns.	257	67,9	10,4	98	115	120	5
Danmarks Statistik		56,2	10,4	79	95	120	25
							gns. 6,7
Vinterhvede							
JB 1-3	62	75,0	10,2	114	136	146	10
JB 4	137	80,6	10,0	121	145	146	1
JB 5-6	360	91,5	10,2	139	166	161	-5
JB 7-9	115	91,1	10,3	140	168	168	0
Gns.	677	87,7	10,2	133	159	153	-4
Danmarks Statistik		74,6	10,2	113	136	153	17
							gns. - 1,3
Vinterraps							
JB 1-3	13	35,7	19,4	101	121	168	47
JB 4	50	47,4	19,4	134	161	171	10
JB 5-6	160	48,4	19,4	137	164	177	13
JB 7-9	17	46,9	19,4	132	159	179	20
Gns.	240	47,4	19,4	134	161	173	12
Danmarks Statistik		38,4	19,4	108	130	173	43
							gns. 14,3
Alm. røjgræs, frø							
JB 1-3	15	15,4	24,4	56	90	135	45
JB 4	15	19,2	24,4	70	104	135	31
JB 5-6	81	18,0	24,4	65	99	135	36
JB 7-9	5	17,6	24,4	64	98	135	37
Gns.	118	17,8	24,4	65	99	135	36
							gns. 34,7

¹⁾ Kvælstofoptag i halm er for korn, vinterraps og markært beregnet som 20 pct. af optagelse i korn. I almindelig røjgræs er optagelsen sat til 34 kg N pr. ha.

Markoverskud af kvælstof

Et ret udbredt sædskifte såsom vårbyg – røjgræs – vinterraps og 2 x hvede

giver så et overskud på $6,7 + 34,7 + 14,3 + 2x$ (minus 1,3): $5 = 10,6 \text{ kg N/ha}$

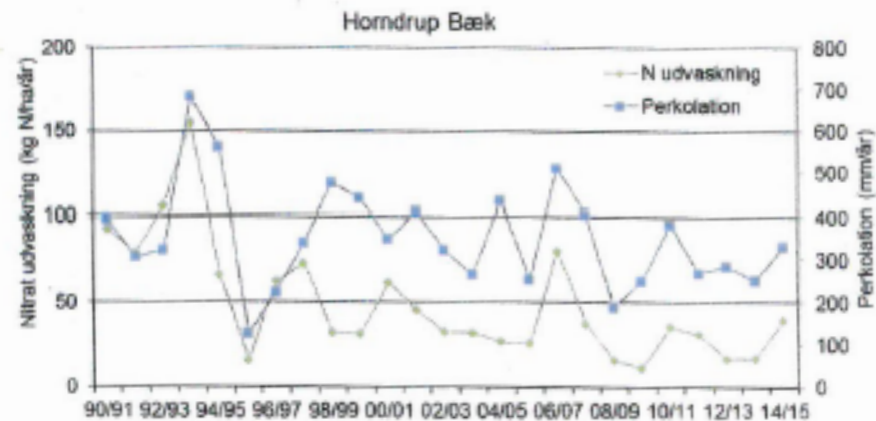
Bilag 34a tilArbejdsgruppen/underudvalget vedr.
principper for ny regulering.**Balancer¹ beregnet ud fra udbytter og proteinindhold i landsforsøg 2011-2015**

	Antal forsøg	Udbytte, hkg/ha	St.afv., hkg/ha	Råprotein Pct. i tørstof	Optag kerne Kg N/ha	N-optag inkl.halm Kg N/ha ¹	Norm 2016, kg N/ha	Balance, gns., kg N/ha	Balance, laveste sjettedel ² Kg N/ha	Balance, højeste sjettedel ² Kg N/ha
<u>Vårbyg</u>										
JB 1-3	60	61,6	14,0	10,5	88	105	125	20	44	-4
JB 4	57	65,4	14,3	10,6	111	133	114	-19	26	-24
JB 5-6	129	72,3	10,9	10,4	120	144	120	-24	16	-21
JB 7-9	47	71,5	10,7	10,1	115	138	133	-5	33	-2
Gns.	352	68,1	13,0	10,3	112	135	123	-12	30	-14
<u>Vinterhvede</u>										
JB 1-3	62	75,0	12,0	10,2	114	136	146	10	41	2
JB 4	137	80,6	15,1	10,0	121	145	146	1	39	-11
JB 5-6	360	91,5	15,8	10,2	139	166	161	-5	36	-17
JB 7-9	115	91,1	16,9	10,3	140	168	168	0	44	-13
Gns.	145	88,4	16,7	10,2	134	161	155	-6	36	-19
<u>Vinterbyg</u>										
JB 1-3	35	68,0	9,2	10,7	99	119	144	25	41	9
JB 4	34	73,0	14,6	10,7	125	150	140	-10	38	-13
JB 5-6	75	80,2	12,8	11,0	142	170	156	-14	35	-12
JB 7-9	11	80,1	14,2	10,6	136	164	163	-1	49	-1
Gns.	183	76,9	13,7	10,8	133	160	151	-9	39	-9
<u>Vinterrug</u>										
JB 1-3	55	67,0	14,5	8,3	76	91	136	45	65	26
JB 4	23	80,2	15,6	9,7	124	149	136	-13	34	-16
JB 5-6	48	87,2	18,5	8,8	122	147	147	0	49	-4
JB 7-9	3	63,2	16,2	9,6	97	117	117	-117	-74	-124
Gns.	146	76,7	18,5	8,8	107	129	144	15	60	7
<u>Vinterraps</u>										
JB 1-3	13	35,7	10,4	19,4	101	121	149	28	69	3
JB 4	50	47,4	7,7	19,4	134	161	153	-8	27	-21
JB 5-6	160	48,4	7,8	19,4	137	164	159	-5	30	-19
JB 7-9	17	46,9	6,3	19,4	132	159	161	2	33	-7
Gns.	274	47,4	8,2	19,4	134	160	156	-5	31	-20
<u>Markært</u>										
JB 1-3	3	53,2	3,0	23,3	185	221	0	-221	-191	-213
JB 4	2	65,5	1,1	24,0	234	281	0	-281	-252	-261
JB 5-6	12	48,2	13,7	23,8	171	205	0	-205	-134	-240
JB 7-9										
Gns.	24	51,3	11,7	23,4	179	215	0	-215	-151	-241

10 delprøver til en samlet prøve

- ▶ Udvaskning = Målt nitrat konc. * perkolation
- ▶ Vakuum sættes på flasker
- ▶ Efter en uge tages 10 lige store delprøver 40 ml til en samlet prøve
- ▶ Analyseres for nitrat, tN, ortho-P og tP mv.
- ▶ Perkolation for ugen ganges på den målte nitrat konc.
- ▶ Sum for et hydrologisk år, 1. juni-31. maj
- ▶ Øvrige kemimålinger er beskrevet i programbeskrivelsen: <http://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2017/okt/novana-2017-21/>

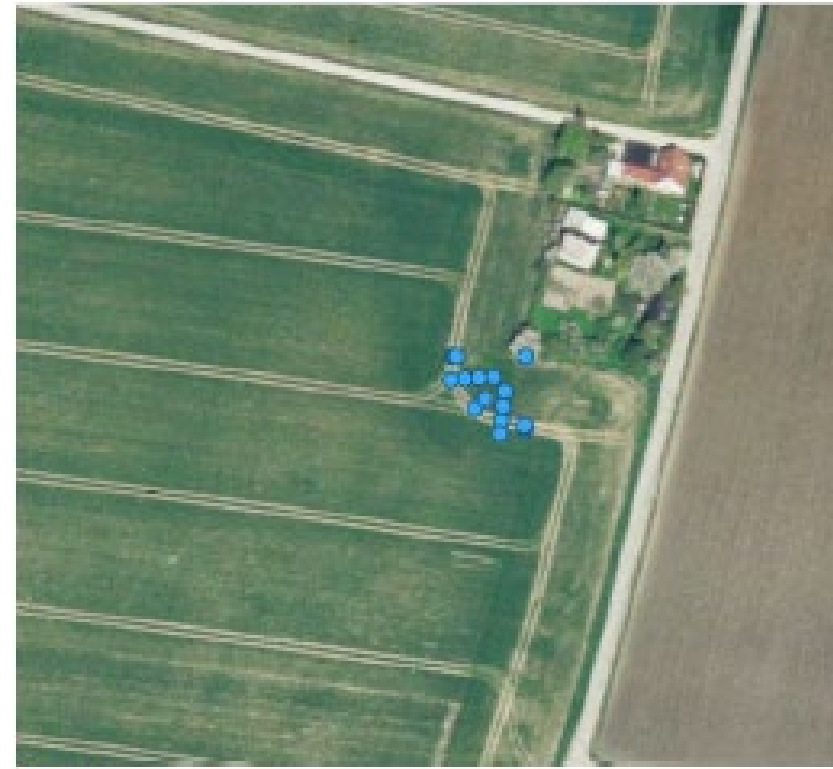

To ekstreme eksempler på metodisk forkert placering af sugeceller

2004

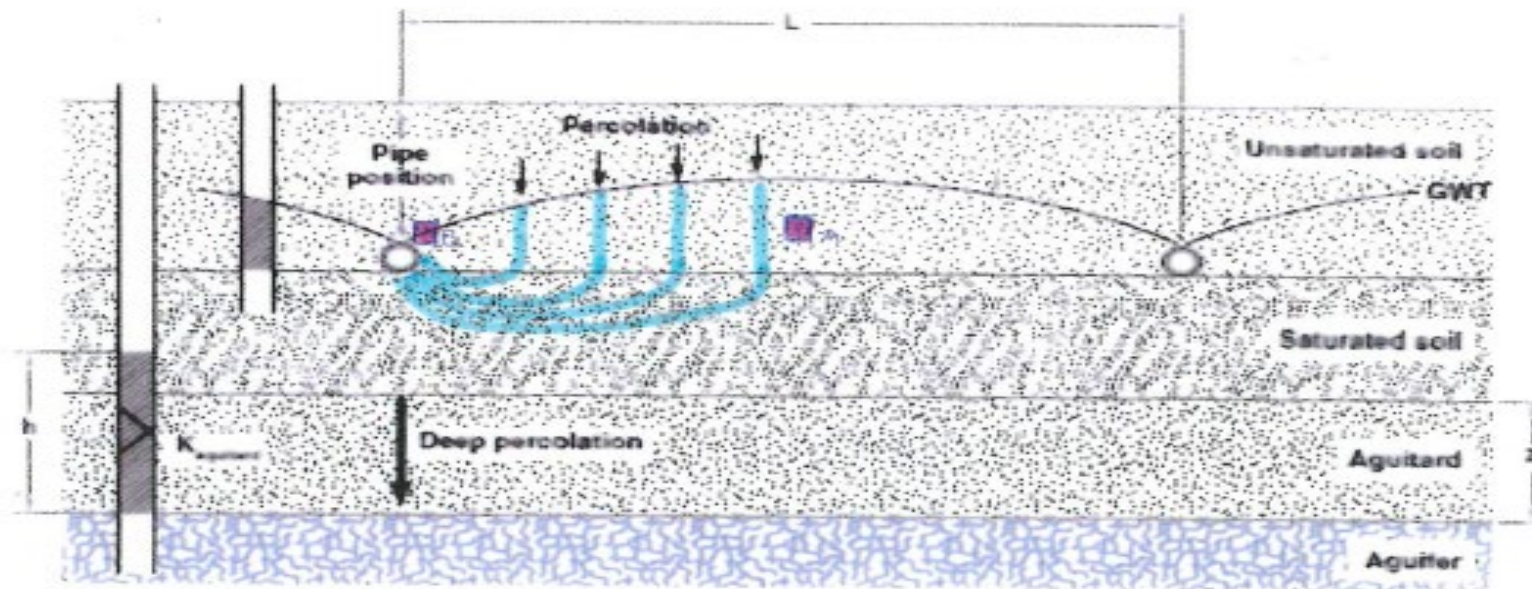

2006

Figur 2. Sugecellers, grundvandsboringer og opsamlingsbrøndens omtrentlige placering og markens afgrænsning i to udvalgte år 2004 (tv) og 2006 (th) for station 106.

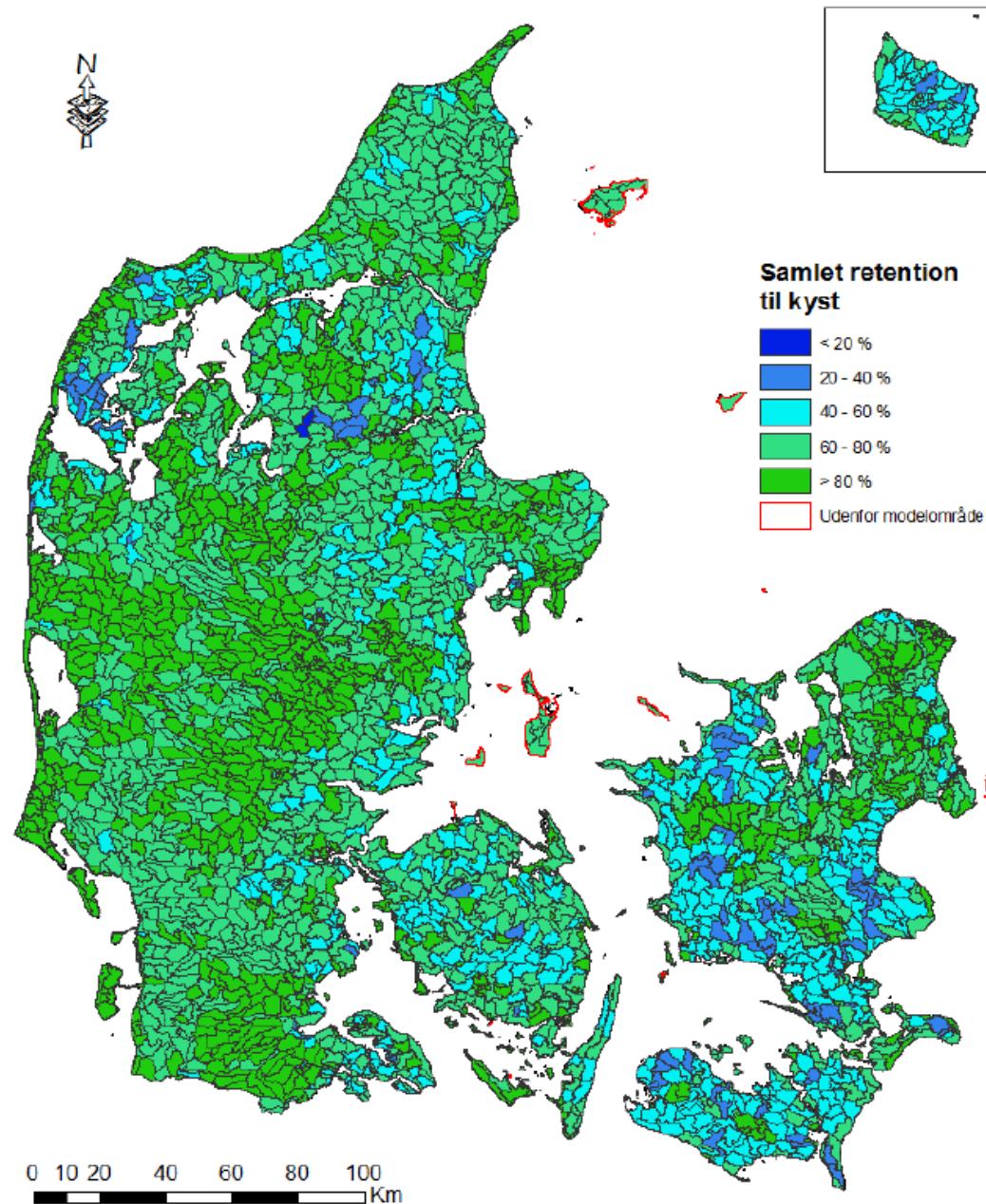
Strømningsveje til drænen

- L = Drænestand
- Pipe position = Drændybde
- K_{aquitard} = Ledningsevne i aquitarden
- z_{aquitard} = Mængde af aquitarden
- h_{aquifer} = Tryk i aquifer
- GWT = Grundvandsspejl

Figur 6.3. Oversigt over parametre der skal defineres ved opstilling af nedre rand med drænen.

— Jordvædske's videre forløb fra udrøstningsgrænse til drænen
 — 2 yderpunkter af sugecellens placering, A = udrøstning, B = udrøstning

For lerjordsoplandene i LOOP er det i gennemsnit omkring 25 % af det kvælstof, der udvaskes fra rodzonen, som ender i vandløbet.

Fra: Loop Status 2014 s. 10

Figur 57. Samlede procentuelle retention fra rodzonen til kyst. For øer der ikke indgår i modelopstillingen (rød konturlinje) er der anvendt et middel for umålte oplande i den øvrige del af landet.

N-udledning på kommuneniveau efter retention

	Overskud	Retention	Udledning
Odsherred	34,6 kg N/ha	~35	22,0 kg N/ha
Holbæk	34,2 kg N/ha	~60	13,7 kg N/ha
Kalundborg	26,6 kg N/ha	~50	13,3 kg N/ha
Lejre	32,4 kg N/ha	~65	11,3 kg N/ha
Roskilde	25,8 kg N/ha	~68	8,3 kg N/ha
Solrød	25,1 kg N/ha	~60	9,9 kg N/ha
Greve	24,7 kg N/ha	~32	17,1 kg N/ha
Køge	30,4 kg N/ha	~36	19,5 kg N/ha
Ringsted	26,3 kg N/ha	~68	8,4 kg N/ha
Sorø	30,9 kg N/ha	~67	10,1 kg N/ha
Slagelse	20,7 kg N/ha	~33	13,9 kg N/ha
Næstved	27,0 kg N/ha	~50	13,5 kg N/ha
Faxe	29,3 kg N/ha	~50	14,7 kg N/ha
Stevns	35,4 kg N/ha	~40	21,2 kg N/ha
Vordingborg	22,0 kg N/ha	~38	13,6 kg N/ha
Lolland	17,0 kg N/ha	~40	10,2 kg N/ha
Guldborgsund	19,2 kg N/ha	~53	9,0 kg N/ha
Nordfyn	39,3 kg N/ha	~49	20,0 kg N/ha
Tønder	80,2 kg N/ha	~96 ²	19,2 kg N/ha
Aabenrå	83,7 kg N/ha	~83	14,2 kg N/ha
Varde	89,3 kg N/ha	~58	37,5 kg N/ha

Begrænset risiko for N-udvaskning i høj-input forsøg

Udvaskningsrisiko: Selv med høje N-tildelinger sker der ikke den store udvaskning fra rodzonen, viser nye forsøg.

Af Lars Bonde Eriksen, landskonsulent, Seges Forsøgsserien 'Ny Udbyttefremgang' er gennemført de sidste to sæsoner - og igen i år.

Formålet er at afdække det udbytte- og kvalitetsmæssige potentiale i vinterhvede, vårbyg og vinterraps.

I udvalgte forsøgsled har

vi analyseret kvælstofindhold i planteprover og indhold af mineralsk kvælstof i jorden (N-min). Formålet er at vurdere, om de større N-mængder vil øge risikoen for N-udvaskning fra rodzonen. I tabellerne er resultaterne af disse analyser for vinterhvede og vårbyg angivet.

Samlet konklusion

Forsøgene tyder på en begrænset risiko for merudvaskning af kvælstof i danske jorde ved at øge kvælstoftilførslen til et niveau betydeligt over normen. I hvert fald i det første år efter forøgelsen af N-tilførslen.

Årsagen er formentlig, at kvælstofbalancen har været negativ på de danske jorde i en længere årrække på grund af de lovbestemte lave kvælstofnormer.

Konklusionen stemmer godt overens med fastliggen-

de forsøg i vinterhvede, hvor N-koncentrationen i drænvand måles under storparceller, der tilføres halv til dobbelt N-norm. Her stiger indholdet i drænvandet og dermed udvaskningen først betydeligt, når der tildeles mere end 230-250 kg N pr. hektar.

Stigende udbytte og proteinindhold

Både udbytte og proteinindhold stiger betydeligt med stigende kvælstoftilførsel i forsøgene.

Især i 2015 er der opnået nogle meget høje udbytter som følge af en lang gunstig vækstsæson med tilstrækkelige mængder nædbør kombineret med en større N-tildeling sammenlignet med 2014.

I vinterhveden aftager udbyttetigningen fra omkring 190 kg N pr. hektar i 2013/14 og fra omkring 210 kg N pr. hektar i 2014/15. Stigningen i proteinindholdet aftager først ved lidt større N mængder.

I vårbyggen aftager stigningen i udbytte fra omkring 140 kg N pr. hektar i 2014 og fra omkring 180 kg N pr. hektar i 2015, mens stigningen i proteinindholdet fortsætter lineært til den største N-tilførsel.

Kvælstofbalancen

Kvælstofbalancen i 'Ny udbyttefremgang' forsøgene er opgjort som tilført kvælstof (gødning og atmosfærisk deposition) fratrukket høstet kvælstof i kerne og halm.

En positiv balance betyder, at der er tilført mere kvælstof, end der er optaget i kerne og halm.

Ny udbyttefremgang forsøg i vinterhvede og vårbyg 2014-2015, udvalgte behandlinger

N-tilførsel kg N/ha	Udbytte hkg/ha	Protein % i tørstof	N-balance* kg N/ha	N-min efter høst kg N/ha (0-75 cm)	N-min november kg N/ha (0-75 cm)	Planteoptag november** kg N/ha
Vinterhvede 2013/14, 5 forsøg:						
145	95,1	8,9	9	56	-35	16
185	102,3	9,7	22	55	36	16
225	106,6	10,6	38	56	32	16
255	109,5	10,8	58	63	31	17
Vinterhvede 2014/15, 6 forsøg i Danmark:						
155	113,9	8,9	-11	49	50	Ubetydelig
210	128,0	10,2	-9	46	50	Ubetydelig
235	131,2	10,8	-4	48	47	Ubetydelig
345	135,9	11,6	78	50	51	Ubetydelig
Vinterhvede 2014/15, et forsøg ved Schleswig i Nordtyskland:						
155	140,6	10,3	-89	57	83	Ubetydelig
220	132,8	12,1	-53	40	93	Ubetydelig
250	143,4	12,2	-48	28	70	Ubetydelig
360	136,2	12,7	65	68	88	Ubetydelig
Vårbyg 2014, 5 forsøg:						
115	75,9	9,8	9	39	26	15
145	80,4	10,5	22	42	25	16
175	81,5	11,2	41	43	26	17
Vårbyg 2015, 6 forsøg:						
125	80,0	9,5	16	37	47	3,1
175	87,5	10,4	42	35	46	3,4
230	90,6	11,2	79	41	49	4,1

*Forskell mellem tilført N med handelsgødning og atmosfærisk deposition (15 kg N/ha) og N i kerne og halm.

**N-indhold i ovenstående planterede af efterfølgende afgrøder/afgrøder eller forsøgsgræs.

Ud over forsøgene i N-tilførsel adskiller de viste behandlinger sig ved tilført mængde af P og K og niveau af planteværn.

Radikale taler om næste planperiode i kvælstof-forhandlinger

De Radikale kæder nuværende drøftelser om fremrykning af miljøkrav fra 2021 til 2020 sammen med slutmålet i 2027, skriver Altinget.

■ Lige nu forhandler regeringen med sine støttepartier om, hvordan man nedbringer landbrugets udledning af kvælstof frem mod 2021. I sit finanslovsudspil har regeringen bebudet, at man vil fremrykke miljøkravene i den målrettede regulering, som betyder, at landbruget næste år skal udlægge 380.000 hektar målrettede efterafgrøder. 130.000 hektar mere end det ellers var aftalt tidligere i år af de blå partier før valget. Begrundelsen for fremrykningen er, at det går for langsomt med at få realiseret de kollektive virkemidler, som vådområder, minivådområder og privat skovrejsning.

Hos De Radikale ønsker man dog at tale noget længere end 2021 i de igangværende forhandlinger. Det siger den radikale miljøordfører, Zenia Stampe til Altinget.

- Vi vil ikke stå i en situation igen,

■ Zenia Stampe ønsker reducerede gødskningsnormer genindført.

hvor det kommer som en overraskelse, at vi overhovedet ikke bevæger os i den rigtige retning. Vi skal have sikkerhed for, at sådan en situation ikke opstår igen. Det er det springende punkt for os i forhandlingerne, siger hun til Altinget, der ikke har kunnet få ordføreren til at uddybe, hvilke konkrete formuleringer om at nå EU's Vandrammedirektiv, der indgår i forhandlingerne.

Lige nu er der lagt op til, at man i

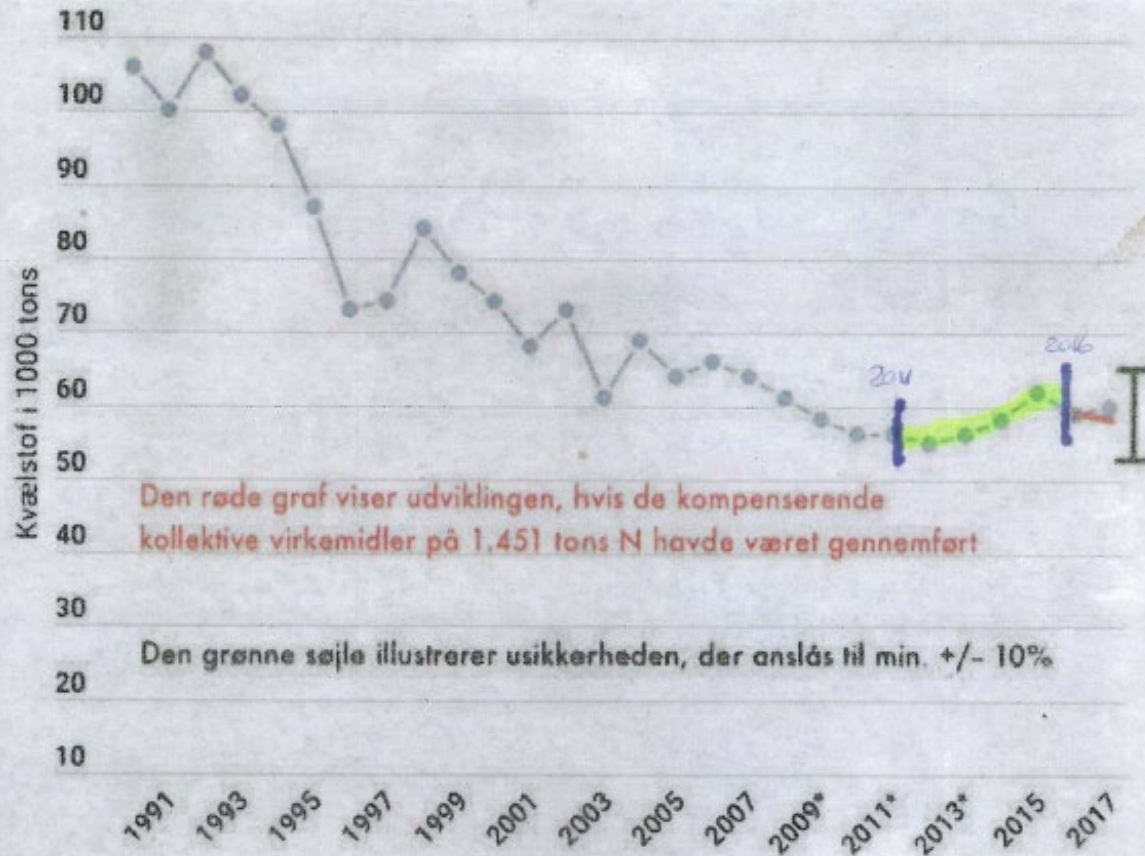
perioden frem mod 2027 skal reducere kvælstofudledningen med mere end 6.000 tons yderligere end det, som man skal nå inden 2021. Ifølge Altinget bakker Zenia Stampe op om fremrykningen af miljøkravene, men hun fortæller, at hun dog allerhelst ser de reducerede gødningsnormer genindført.

Venstre har forladt kvælstofforhandlingerne med regeringen.

ege

Klimanormaliseret kvælstofudledning (Kalenderår: 1990-2017)

* Der har været anvendt fejagtige analyser til beregning af kvælstof for årene 2008-2014. Aarhus Universitet arbejder på at korrigere tallene.

Kilde: Aarhus Universitet

Efterafgrøder har:

- en rigtig dårlig klimaprofil med al den energi, maskin-slid og udsæd, som går til
- en rigtig dum arbejdsbyrde, der formentlig forrykker og forsinker vinterafgrøders optimale etablering, der skader vandmiljøet
- formentlig ansvar for opblomstring af agersnegle; nedpløjning af levende plantemateriale er i hvert fald "guf" for snegle versus afmodent, snittet halm
- ret sikkert givet årsag til efterfølgende skader på ærtemarker i form af "bønnefluen"
- den konsekvens, at de efterfølges af vårafgrøder, og nok fortrinsvis vårbyg, der er én kornart, der har dårligst kvælstofhusholdning, så "hvad forud er vundet er efterfølgende tabt"
- ifølge professor Thorup Kristensen den konsekvens, at der IKKE står en veletableret vinterafgrøde, der pr 10. april ellers er 100 kg N forud i kvælstofoptag i forhold til en vårafgrøde

Bønnefluen

- en gammel kending

! Bønnefluen har i 2019 været et problem i blandt andet majs, hestebønner og ærter i marker med meget organisk materiale for eksempel efter efterafgrøder som forfrugt

Gartner Tidende 10 / 2019

23. FEBRUAR 2019

LandbrugsAvisen NYHED

Laveste nitratinhold i grundvand i 30 år

Nitratinholdet i det danske grundvand er det laveste siden målingerne startede i 1990. Landbruget glæder sig.

Af Frederik Thalbitzer
lft@landbrugsmedierne.dk
tlf. 33 39 47 41

Det går den rigtige vej, når det gælder nitratinhold i det danske grundvand. Det viser den nyeste rapport over grundvandet fra GEUS, der kom tirsdag. Tallene er en del af den rapportering, hvor kvælstofudledningen til vandmiljøet fra landbruget er heftigt debatteret.

Helt konkret viser rapporten, at der i 2017 i gennemsnit var 42 mg nitrat pr. liter grundvand i det iltele grundvand og medianværdien var 37 mg pr. liter. Det er den laveste værdi siden målingerne begyndte i 1990, og de seneste 10 år har niveauet ligget omkring 50 mg pr. liter.

Gælder sundhed

Nitrat i grundvandet er uønsket, fordi det kan være sundhedsskadeligt i drikkevandet, og fordi det kan strømme ud i vandløb søer og fjorde og skade miljøet.

Det gode resultat kommer efter flere år med samme tendens - nemlig faldende nitratinhold i det dybere grund-

sket, fordi det kan være sundhedsskadeligt i drikkevandet, og fordi det kan strømme ud i vandløb søer og fjorde og skade miljøet.

Det gode resultat kommer efter flere år med samme tendens - nemlig faldende nitratinhold i det dybere grund-

«Det er ærgerligt, at rapporten ikke kom for tre uger siden, for så havde vi kunne bruge det mod den hetz om, at vi udleder mere kvælstof til naturen».

Thor G. Kofoed

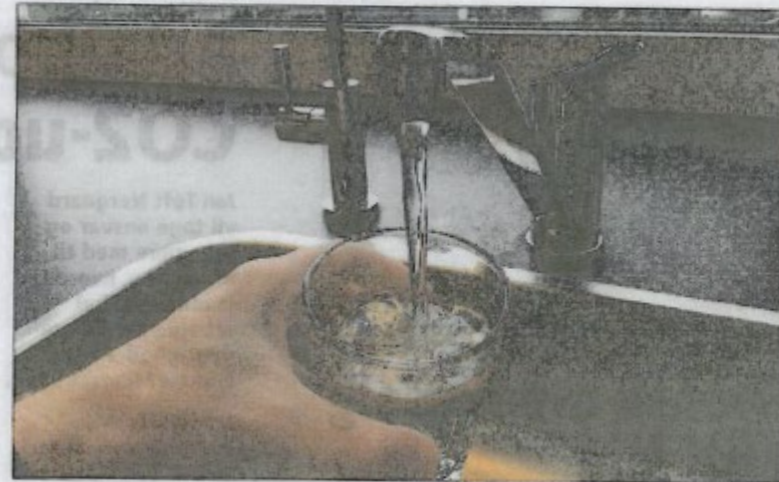
Baggrund

- GEUS overvåger grundvandet og kommer årligt med en rapport om grundvandets tilstand på mange områder.
- Rapporten bygger på en lang række analyser. I perioden 2013-2017 er grundvandsprøver fra 1.225 GRUMO-indtag, 98 LOOP-indtag og 5.949 vandværksboringer analyseret for nitrat.
- Der kan være stor spredning i resultaterne fra år til år. Derfor se man både på gennemsnitsværdier og medianværdier, når man vurderer grundvandets kvalitet.

vand. Bortset fra 2014 er nitratinholdet faldet hvert år siden 2013.

Rapporten viser også, at det nyeste grundvand er mindre nitratholdigt end gammelt grundvand. Der er mere nitrat i grundvand dannet i perioden 1940 til 1975, som er den ældste periode, der er kigget på, end grundvand dannet i perioden 1998 til 2014.

GEUS har også kigget på drikkevandsboringerne. Her viser rapporten, at nitratinholdet er under ét mg pr. liter i 82,5 procent af borerne. Kun i 0,5 procent af borerne ligger nitratinholdet over 50 mg pr. liter som er den grænseværdi. EU har fastsat.

God nyhed

Thor G. Kofoed, viceformand for Landbrug & Fødevarer, glæder sig over resultaterne i rapporten.

«Det er ærgerligt, at rapporten ikke kom for tre uger siden, for så havde vi kunne bruge det mod den hetz om, at vi udleder mere kvælstof til naturen», siger han.

Faldet i grundvandets nitratinhold tilskrives han, at landbruget udnytter kvælstof langt bedre end tidligere.

«Vi kan glæde os over, at det vi gør, nytter. Det er dels, at vi har brugt mindre gødning, dels at der er en langt bedre balance i det kvælstof, vi tildeler og hvornår vi tildeler, så det

Danskerne kan roligt drikke vandet i hanerne. Nitratinholdet i grundvand er det laveste siden målingerne startede i 1990.

ikke siver ned», siger han.

Thor G. Kofoed forventer, at tendensen med lavere nitratinhold i grundvand vil fortsætte mange år endnu, men han ærgrer sig over at den nyhed ikke dukker op i landbrugspressen - kun i landbrugspressen.

Tager mange år

Birgitte Hansen, seniorforsker

ved GEUS, tilskrives faldet i nitrat i grundvandet de seneste 30 års landbrugsregulering, når det gælder kvælstof. Samtidig understreger hun, at det er i det dybereliggende grundvand, at man ser et fald i nitratinholdet. Vandet kan være lang tid om at komme derned, og faldet kan være en effekt af tidligere tiltag. Samtidig hæfter hun sig ved, at nitratinholdet i det øvre grundvand under sandjord er steget.

«I det øvre iltele grundvand under sandjorde viser vores seneste opgørelse, at omkring 80 procent af prøverne har mere end 50 mg nitrat pr. liter», siger hun.

Kvælstofregulering: Erhvervet skal selv løse det

Den enkelte landmand har selv ansvaret for at opretholde en bæredygtig produktion, og vi kan ikke fortsætte med at skubbe indsatser og reduktionskrav rundt mellem hinanden. I Større Jordbrug mener vi, at alle skal have et balanceret regnskab, som godtgør N-tabet på bedriften.

LÆSERBREV

Af Christina Ahlefeldt-Laurvig, formand for Sektionen for Større Jordbrug

ne Det kom mere pludseligt end ventet. Regeringen fremrykkede kravet om op til 50 procent efterafgrøder til alle bedrifter i langt de fleste oplande i Danmark. Det er et gedigent krav, som for langt de fleste hverken giver agronomisk eller miljømæssig mening på grund af uhensigtsmæssige sædskifteændringer. Ikke desto mindre er det det

indsatskrav, som myndighederne har regnet sig frem til, at vi skal opnå. Det krav er vi overhovedet ikke enige om, for der er meget mere, der influerer på kystvandenes økologiske tilstand end kvælstofudledningen fra landbruget.

Men selvom vi insisterer på, at indsatskravet til landbruget bliver fagligt korrekt fastsat med proportionale indsatser til erhvervet, så vil der nok være oplande, der stadig har en udfordring i myndighedernes optik.

Alle skal have en effektiv kvælstofudnyttelse

Spørgsmålet er derfor, hvorledes vi som erhverv kan indfri samfundets forventninger. Skal vi fortsat påtvinges et lige antal efterafgrøder (50 procent!) selvom vi godt ved, at udledningen og virkningen fra efterafgrøderne fra de enkelte bedrifter er vidt forskellig?

Det åbenlyse svar er – nej. Vi er nødt til at tage fat om problemet på hver enkelt bedrift, hvis vi skal løse det. Mange bedrifter har i dag et lavt kvælstoftab, fordi de allerede har en høj N-efektivitet i marken.

Hvis vi som erhverv skal have en bæredygtig produktion, som efterlever samfundets krav, så skal alle have en effektiv kvælstofudnyttelse.

■ Vi stilles alle bedre i et system, hvor faglighed og omtanke i planteproduktionen hersker frem for rigid input-regulering, hvor landmænd belemres med efterafgrødekrav, uanset om efterafgrøder gør nytte eller ej.

Behov for yderligere målretning

Vi er nu kommet dertil, hvor myndighederne har målrettet indsatserne således, at det er den enkelte fjords målsætning, der definerer oplandets indsatskrav. Så langt så godt.

Næste trin i målretningen må naturligvis være, at man sætter ind på de bedrifter, hvor kvælstoftabet er for højt.

Kort og godt er mit argument, at den enkelte landmand selv har ansvaret for at opretholde en bæredygtig produktion. Vi kan ikke fortsætte med at skubbe indsatser og reduktionskrav rundt mellem hinanden.

Slut med kollektive skidebatter

Vi er kommet et stykke med den målrettede regulering, men vi skal videre med at zoom ind på problemerne, for erhvervet holder ikke til flere kollektive skidebatter og efterafgrødeprygl til alle.

Hvis vi skal komme ud af kvælstofspændetrøjen, er vi nødt til at anerkende, at kvælstoftabet måske er for højt nogle steder, og så gøre noget ved det dér. Adfærdsændringen skal ske, hvor det gavner. Og at nogle skal udvikle sig i den rigtige retning, har vi en fælles forpligtigelse til at støtte op om, således at alle har en reel mulighed for at opnå en bæredygtig produktion.

I Sverige er man lykkedes med en regulering, hvor landmandens kvælstofhusholdning er i centrum. Det kan være, at man har andre kystvande i Sverige end i Danmark, men svenskerne lever op til præcist det samme nitratdirektiv, som vi gør – og de gør det på en måde, hvor man ikke har som det primære formål at begrænse planteproduktionen. Det synes jeg, at man i Danmark kunne lære meget af.

Vi har værktøjerne

Det svenske system bygger på, at det er landmanden, der har ansvaret for, at tabet af kvælstof fra bedriften ikke er kritisk højt. Og vi har efterhånden alle værktøjer tilgængelige til at fastsætte og justere gødskningsniveauet i marken henover sæsonen til afgrødernes behov – dette gælder både i forhold til organisk gødning og husdyrgødning. Vi kan sagtens undgå udledningsproblemer.

Det er min opfattelse, at vi alle stilles bedre i et system, hvor faglighed og omtanke i planteproduktionen hersker frem for rigid input-regulering, hvor landmænd belemres med efterafgrødekrav, uanset om efterafgrøder gør nytte eller ej.

1.1. Ansættelse af en selvstændig ejendomsværdi og en selvstændig grundværdi samt øvrige vurderingsregler

Ejendomsværdi og grundværdi

- Der ansættes fortsat en selvstændig ejendomsværdi og en selvstændig grundværdi.
- Ved ejendomsværdien forstås værdien af ejendommen i dennes helhed, dvs. den samlede værdi af grundareal og bygninger.
- Ved grundværdien forstås værdien af grunden i ubebygget stand under en forudsætning om, at grunden anvendes til det bedste formål i økonomisk henseende. Grundens anvendelses- og udnyttelsesmuligheder fastsættes som udgangspunkt i forhold til, hvad der er muligt at opføre efter gældende lokalplaner mv., jf. nedenfor.

Landbrug og skovbrug

- De nuværende vurderinger efter den såkaldte bondegårdsregel videreføres. Det sker i form af statistisk baserede fremskrivninger af de eksisterende vurderinger. Fremskrivningerne fastsættes ved lov, og som følge af denne objektive vurderingsmetode vil de statistiske beregninger ikke kunne påklages. Tilsvarende regler indføres for skovbrug. Frem mod fremsættelse af et lovforslag skal den konkrete fremskrivningsmodel undersøges nærmere og drøftes med aftalepartierne.

Sammendrag af skæve rammevilkår

a) Kvælstof – indtil Landbrugspakken 1,8 mia kr. – rest, anslået	600
b) Pesticidafgifter afhjælpes, Søren Laustsen & Carl Heisselberg-modeller	735
c) Skat på produktionsjord	900
d) Generationsskifteafgifter 80 mia hver 30. år = 2,7, gns. afgift 10 %	270
e) Vandafledning, 10 % udbyttenedgang på 10 % af arealet, af produktions på 13½ mia kr	135
f) Bureaukrati, unødigt 20.000 kr på 8.000 bedrifter/ 5.000 kr for alle EB-ansøgere ?	160

IALT særlige danske omkostninger som følge af byrdefulde rammevilkår for planteavl:

2.800.000.000 kr + husdyr + vanding

Plantebeskyttelsesafgiften skal afbødes - og forslagene er:

- 1) **total fjernelse af afgiften**, hvilket nok ikke er politisk muligt at finde 90 mandater i Folketinget bag
- 2) **noget-for-noget**, hvor der tilbageføres afgift i rater alt efter, hvor mange miljøforbedrende tiltag, der iværksættes
- 3) **tilbageførsel til landmanden**, hvor det samlede provenu fordeles ligeligt på hele landbrugsarealet og tilbagebetales. Den der er en klovn til brug af pesticider, taber på ordningen, mens den, der bruger snedigt lidt undergennemsnitligt, vinder på ordningen.
- 4) **grundfradragsmodel baseret på måltal**, hvor der tillades et vist afgiftsfrit forbrug og hvor der først beregnes afgift, når forbruget overskrider et vist norm-mål-tal
- 5) **afgiftsloft**, hvor der efter et vist forbrug ikke længere pålignes afgift
- 6) **reducerede, men differentierede afgifter**, hvor basisafgiften fjernes og progressiviteten reduceres
- 7) **status quo**, hvor der intet forandres. Den er vi ikke lune på.